

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

є одним із найважливіших засобів підвищення кількісних та якісних показників господарської діяльності, збалансування чисельності підприємства за допомогою наукових підходів.

На вибір методу нормування здійснюють вплив різні фактори. Одними з основних факторів, що впливають на вибір методу нормування, є трудомісткість проведення вимірів та необхідна надійність результатів. В той же час ці фактори зазнають впливу інших чинників, та, у свою чергу, є похідними показниками від ступеню деталізації операцій в межах виробничого процесу та схильності процесу до суб'єктивного впливу робітників. Матриця вибору методу нормування у залежності від згаданих чинників пропонує засіб для вибору методу нормування, що забезпечує раціональне поєднання трудомісткості вимірів та надійної результуючої точності значень нормативного часу.

У загальному для укрупнених операцій та незначній схильності до суб'єктивного впливу робітників більше застосовують досвідно-аналітичні методи нормування. Для деталізованих процесів та при збільшенні вмісту ручної праці надійні результати вимірювань забезпечується більш технологічними розрахунково-аналітичними методами нормування.

Перспективи подальших досліджень

Організація нормування праці є непростою завданням для будь-якого виробничого підприємства. Ситуація ускладнюється тим, що складно врахувати усі індивідуальні особливості кожного конкретного виробничого процесу. Разом з тим, подальше вироблення засобів раціонального вибору методів нормування на основі вітчизняного та світового досвіду допоможе забезпечити відповідність між конкретизованими особливостями та універсальними методиками при організуванні виробничих процесів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Абрамов В. М., Даниюк В. М., Гриненко А.М., Колот А. М., Чернов В.І. Нормування праці.-К.: ВІПОЛ, 1995, – С.19-65.
2. Завіновська Г. Т. Економіка праці: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 300 с.
3. Тимош І. М. Економіка праці: Навчальний посібник. - Тернопіль: Астон, 2001. - С 97-145.
4. Багрова І. В. Нормування праці: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2003. - С.84-135.
5. Акулов М. Г., Драбаніч А. В., Євась Т. В. Економіка праці і соціально трудові відносини. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 328 с.
6. Медведєв В.С. Методичні підходи до нормування праці у виробничому менеджменті // Вісник НУ "Львівська політехніка" / № 690, – 2010, – С. 647-652.
7. Организация и методы управления производственными системами и процессами: Базовый курс REFA, Міжнародний Інститут Бізнесу, <http://www.iib.com.ua/>.

РЕЗЮМЕ

У статті автор розглядає питання вибору методу визначення нормативного часу для виробничих процесів у залежності від ступеня деталізації операцій та схильності процесів до суб'єктивного впливу робітників. Наводиться матриця вибору методу визначення нормативного часу, розкриваються особливості основних чинників, що впливають на вибір методу нормування.

Ключові слова: нормування праці, методи нормування, норми часу.

РЕЗЮМЕ

В статье автор рассматривает вопросы выбора метода определения нормативного времени для производственных процессов в зависимости от степени детализации операций и склонности процессов к субъективному влиянию рабочих. Приводится матрица выбора метода определения нормативного времени, раскрываются особенности основных факторов, влияющих на выбор метода нормирования.

Ключевые слова: нормирование труда, методы нормирования, нормы времени.

SUMMARY

The article suggests the issue of choosing the method of determining the time for production processes depending on the level of operation detailing and tendency to subjective worker's influence. There is present the selection matrix to choose the rational method of time rating on the basis of the main factors that influence to the method choice.

Keywords: time rating, methods of time valuating, rules of time.

ІННОВАЦІЙНА КОМПОНЕНТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Медведкін Т.С., докторант Інституту економіки промисловості НАН України, доцент кафедри «Міжнародна економіка» (м. Донецьк, Україна)

Актуальність теми дослідження. Характерною ознакою розвитку світового господарства в останні десятиріччя стала глобалізація, що має прояв у зростаючій економічній взаємозалежності країн усього світу в результаті збільшення обсягів та динамізації транскордонних переміщень товарів, послуг, капіталу, трудових ресурсів, а також завдяки прискоренню дифузії технологій. Домінуючою тенденцією світогосподарської архітектури в сучасних умовах є інтелектуалізація факторів суспільного виробництва, що дозволяє створювати унікальні конкурентні переваги на довготривалу перспективу.

Актуальність та висока науково-практична значимість системного дослідження інноваційних процесів, їх впливу на формування та ефективне використання конкурентних переваг з метою забезпечення стійкої конкурентної позиції країни обумовили вибір теми дослідження.

Різним аспектам проблеми міжнародної конкурентоспроможності та механізмів формування інноваційних конкурентних переваг присвячено праці вітчизняних і зарубіжних економістів, таких як О.Амоші, Л.Антонюк, О.Білоруса, А.Вебера, Р.Вернона, В.Гейця, Дж.Даннінга, Е.Денісона, Ч.Джонсона, Д.Лук'яненка, Ю.Макогона, Г.Менша, А.Мокія, Ю.Пахомова, М.Портера, А.Поручника, А.Ругмана, Д.Сахала, Р.Солоу, Дж.Стігліца, І.Школи, Й.Шумпетера, А.Філіпенка, Г.Черніченка та інших.

Незважаючи на значні досягнення сучасної наукової думки щодо формування та розвитку конкурентних переваг економіки країни, недостатньо дослідженими залишаються питання формування інноваційної конкурентної спроможності вітчизняної економіки.

Метою дослідження є розвиток теоретико-методологічних засад дослідження сучасних механізмів формування конкурентних переваг країн на інноваційній основі і розробки науково-практичних рекомендацій щодо перспективних напрямів підвищення інноваційної спроможності вітчизняної економіки.

Для досягнення зазначеної мети було поставлено і вирішено такі задачі:

- дослідити характер причинно-наслідкових зв'язків між інноваційними процесами та формуванням конкурентних переваг національних економік;
- провести порівняльний країниний аналіз сучасних інноваційних стратегій та моделей інноваційної політики держав;
- дослідити роль та функції сучасних інституцій трансферу технологій в контексті забезпечення системності інноваційних процесів;
- визначити рівень інноваційної спроможності економіки України, виходячи з інтегральної оцінки сукупності кількісних та якісних показників стану науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності;

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

– визначити стратегічні пріоритети формування конкурентних переваг економіки України на основі інноваційної моделі її розвитку.

Основна частина. В останній чверті ХХ ст. умови конкуренції значно ускладнились: значні диспропорції регіонального економічного розвитку, що спричинили збільшення невизначеності загальносвітових економічних тенденцій, стрімкий науково-технічний прогрес та прагнення світового співтовариства подолати наслідки глобальної фінансової кризи призвели до того, що значна кількість країн миттєво втратила провідні конкурентні позиції.

В результаті дослідження запропоновано систему детермінант глобального конкурентного середовища, яка відображає сучасний стан розвитку глобальної економіки та її ринкових суб'єктів з виокремленням специфічних конкурентних характеристик та поглиблено трактування категорії «конкурентоспроможність національної економіки», яке полягає у здатності країни створити середовище господарювання, що спонукає національних товаровиробників до виходу та утвердження на світових ринках, сприяє зростанню продуктивності праці та забезпеченню інноваційного характеру результатів виробництва.

Згідно із прогнозами Всесвітнього банку, глобальний ВВП збільшиться майже на 3 відсотки в період з 2010 по 2011 рік (рис. 1). Світова економіка вступила в період уповільнення економічного зростання та значної невизначеності. Протягом 2010 року обсяги світового промислового виробництва досягли докризових рівнів, після чого зростання почало уповільнюватись, світовий експорт в 2009 році пережив рекордне падіння через глобальну економічну кризу - на 23 % у порівнянні з 2008 роком.

Рис. 1. Динаміка глобального ВВП за кластерами країн у 1971-2010 рр., %

Доведено, що кризові явища, які відбувались протягом останніх двох років в світовій економіці та визначення трендів глобальної конкурентоспроможності мали диференційовані причинно-наслідкові зв'язки та різний часовий лаг у відповідності до національних особливостей розвитку економічних систем (рис. 2).

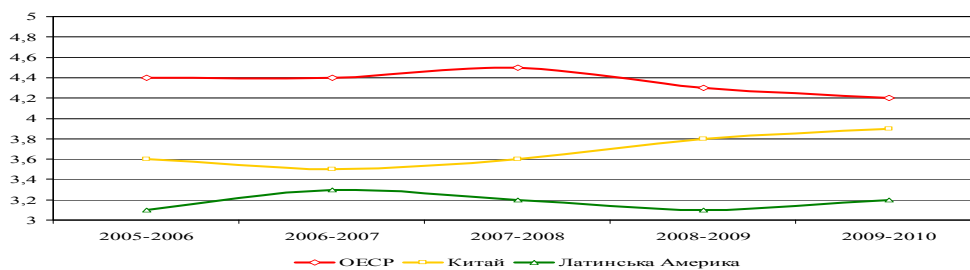

Рис. 2. Тренди за інноваційною компонентою у рейтингу GCI 2005-2010 рр.

За останні 10 років витрати на ННДКР збільшились більш ніж в 2 рази, та досягли 1140 млрд. дол. США в 2009 році. Навіть в умовах рецесії виробництва інновації необхідні для відновлення продуктивного функціонування світового господарства. В цілому, об'єктивне представлення про рівень інноваційного розвитку окремих національних економік дає глобальний інноваційний індекс - узагальнений показник для виміру рівня інновацій у країні, розроблений Європейською бізнес-школою і дослідницьким інститутом і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (табл. 1).

Таблиця 1

Глобальний інноваційний індекс країн (за рівнем ВВП) за 2011 рік

Рейтинг	Країна	Сумарний бал	Інноваційна ефективність	Інноваційні витрати
1	Сінгапур	2,45	1,92	2,74
2	Південна Корея	2,26	2,55	1,75
3	Швейцарія	2,23	2,74	1,51
4	Ісландія	2,17	2,00	2,14
5	Ірландія	1,88	1,99	1,59
6	Гонконг	1,88	1,97	1,61
7	Фінляндія	1,87	1,81	1,76
8	США	1,80	2,16	1,28
9	Японія	1,79	2,25	1,16
10	Швеція	1,64	1,88	1,25
11	Данія	1,60	1,50	1,55
12	Нідерланди	1,55	1,55	1,40
13	Люксембург	1,54	2,00	0,94
14	Канада	1,42	1,32	1,39
15	Велика Британія	1,42	1,37	1,33
16	Ізраїль	1,36	1,35	1,26
17	Австрія	1,15	0,81	1,38
18	Норвегія	1,14	0,70	1,48
19	Німеччина	1,12	1,09	1,05
64	Україна	-0,45	-0,73	-0,13

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Також, визначено, що індекс глобальної конкурентоспроможності, розрахований за методологію ВЕФ є недостатньо репрезентативним для країн з низьким та середнім рівнем доходу на душу населення, до яких належить Україна.

Було побудовано економіко-математичну модель взаємозв'язку між індексом інноваційної спроможності та індексом конкурентоспроможності, який крім рівня інноваційного розвитку оцінює якість макроекономічного середовища та суспільних інститутів. Суттєве відхилення позиції України від загальної лінії тренду свідчить про те, що, володіючи інтелектуальним потенціалом, який забезпечує рівень інноваційної спроможності вищий, ніж у Туреччині, Румунії, Кіпру, Португалії та Греції, Україна не спромоглась використати його для формування власних конкурентних переваг. Це обумовлено недостатньо сприятливим макроекономічним середовищем та слабким інституційним забезпеченням інноваційного розвитку.

Відповідно до рейтингу Всесвітнього економічного форуму, у який увійшли 134 країни, в 2010 році Україна зайняла 52 місце в сфері формування факторів інноваційного розвитку, 65 місце - у сфері оснащення сучасними технологіями, 114 місце - у сфері захисту прав інтелектуальної власності. Кількісний показник трансферу технологій в Україні збільшився за останні 9 років майже в 5 разів і склав в 2009 році майже 5 млрд. грн.

У 2010р. інноваційною діяльністю у промисловості в Україні займалися 1462 підприємства, або 13,8% загальної кількості промислових підприємств. Понад 70% інноваційно активних підприємств здійснювали нововведення за рахунок власних коштів, обсяг яких склав 4,7 млрд. грн. (рис. 3). В 2010р. майже кожне четверте інноваційно активне підприємство поставляло свою продукцію на експорт (рис. 4).

Обґрунтовано, що реалізація стратегії забезпечення національної конкурентоспроможності має здійснюватись у принципово нових економічних, політичних, правових, інформаційних і соціальних умовах з урахуванням дії основних рушійних сил:

- розвитку глобалізації як всеохоплюючого процесу та посилення глобальної конкуренції;
- інтенсифікації процесу формування глобального попиту і пропозиції;
- формування глобальної фінансової системи й інформаційної мережі,
- створення інтегрованих блоків країн та регіональних угруповань.

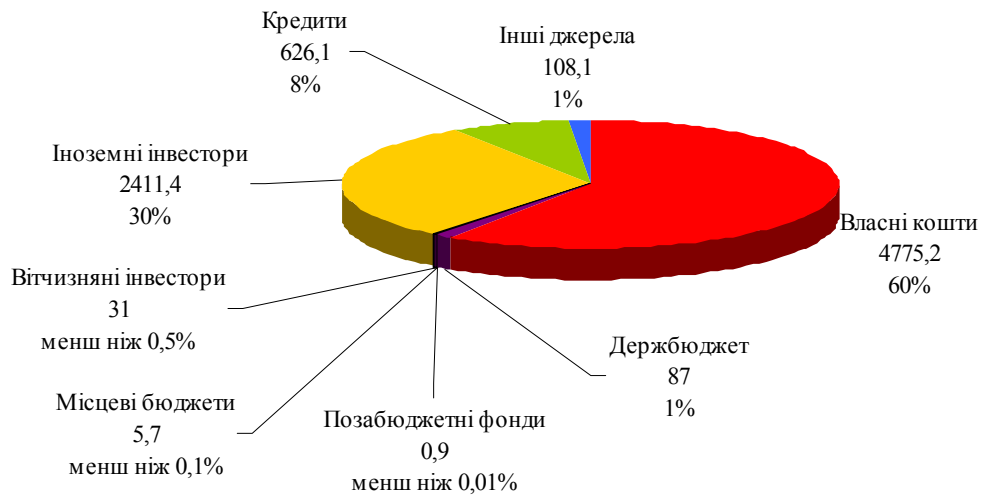

Рис. 3. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності в Україні за джерелами в 2010 році, млн. грн., %

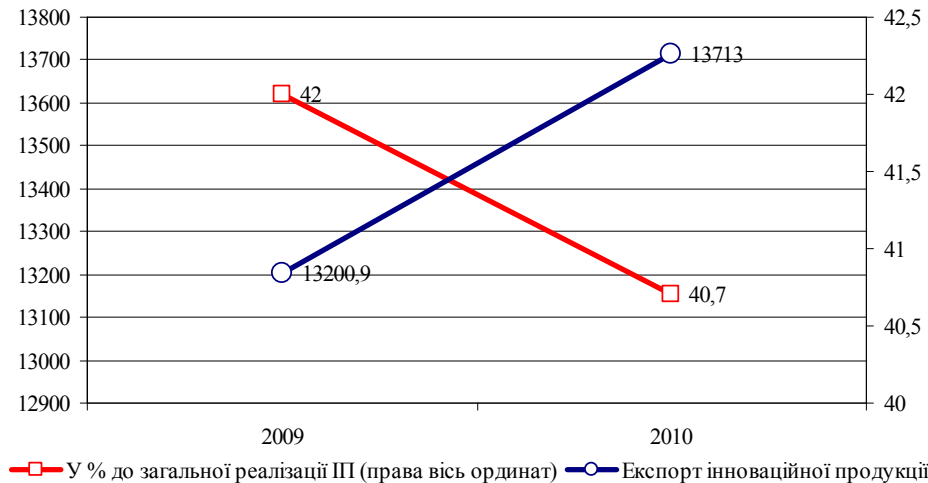

Рис. 4. Експорт вітчизняної інноваційної продукції в 2009-2010 рр., %, млн. грн.

Висновки. Підсумовуючи теоретичні здобутки та отримані аналітичні результати дослідження, розроблено концептуальний підхід щодо формування міжнародних інноваційних конкурентних переваг національної економіки. Обґрунтовано, що формування конкурентної стратегії національних економік має відбуватись у відповідності до стану світової кон'юнктури, а саме до відповідних тенденцій та актуальних імперативів науково-технічного та соціально-економічного прогресу, зокрема: важелів державного регулювання, наднаціонального нормативно-правового й рамкового забезпечення та функціонально-економічного інструментарію досягнення макроекономічної рівноваги та збалансованого розвитку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Бочарова Н. Развитие инновационной и научно-технической политики Европейского Союза в условиях реализации нового цикла Лиссабонской стратегии экономического роста и занятости / Н. Бочарова // Теория и практика интеллектуальной собственности. - 2009. - № 1. - С. 46-60.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

- Денисюк В. А. Факторы межгосударственного научно-технологического сотрудничества в инновационной стратегии развития экономики Украины / В. Денисюк, В. Соловьев // Наука и науковедение. - 2001. - № 4. - С. 11-25.
- Официальный сайт Community Research and Development Information Service (CORDIS) [Электронный ресурс] – Режим доступа: www.cordis.europa.eu
- Федоров Д. Территориальные формы технологических инноваций / Д. Федоров // Изв. РАН. - 2004 - № 4. - С. 86-94.
- Федулова Л. И. Состояние и проблемы Украины в контексте развития рынков высокотехнологичных товаров и услуг / Л. Федулова // Наука и инновации. - 2009. - Т.5. - № 3. - С.40-48.
- Science and Engineering Indicators 2010 [Electronic resource] / National Science Foundation. National Center for Science and Engineering Statistics. – 2011. – Web site address: <http://www.nsf.gov/statistics/seind10/appendix.htm>
- Science Watch [Electronic resource] / Thomson Reuters. – 2011. – Web site address: <http://sciencewatch.com/dr/cou/2010/10decALL/>

РЕЗЮМЕ

Метою дослідження є розвиток теоретико-методологічних засад дослідження сучасних механізмів формування конкурентних переваг країн на інноваційній основі і розробки науково-практичних рекомендацій щодо перспективних напрямів підвищення інноваційної спроможності вітчизняної економіки.

Ключевые слова: инновационное развитие, национальная экономика, глобальный финансовый кризис, конкурентоспособность.

РЕЗЮМЕ

Целью исследования является развитие теоретико-методологических основ исследования современных механизмов формирования конкурентных преимуществ стран на инновационной основе и разработка научно-практических рекомендаций по повышению инновационной способности отечественной экономики.

Ключові слова: інноваційний розвиток, національна економіка, глобальна фінансова криза, конкурентоспроможність.

SUMMARY

The aim of the research is to develop the theoretical and methodological foundations of the study of modern mechanisms of competitive advantage of countries on the basis of innovation and the development of scientific and practical recommendations to enhance the innovative capacity of the domestic economy.

Key words: innovative development, national economy, the global financial crisis, competitiveness.

ИССЛЕДОВАНИЕ ТАКСОНОМОВ МИРОВОГО ФОНДОВОГО РЫНКА В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ

Медведкина Е.А., докторант Национального института стратегических исследований, доцент кафедры «Международная экономика», Донецкий национальный университет

Актуальность темы исследования. В последние годы, среди основных сегментов мирового рынка капиталов, ведущее место заняли международные рынки ценных бумаг. Благодаря быстрым преобразованиям на рынках ценных бумаг именно они начали играть роль главного структурообразующего фактора развития мировых финансов, причем в последние годы преобладающей тенденцией развития мировых фондовых рынков являлась тенденция усиления взаимозависимости национальных рынков всех стран участников фондовых рынков. Политика дерегулирования, неопределенности и либерализации в области финансов создала в свое время предпосылки для взаимодействия и интеграции национальных фондовых рынков, расширения масштабов операций на них, перемещения частных капиталов между странами. Усиление взаимозависимости национальных фондовых рынков проявляется в синхронном повышении или падении курсов ценных бумаг на национальных рынках капиталов разных стран.

Степень изученности проблемы исследования. Исследованию теоретических и прикладных аспектов развития международного фондового рынка посвящены работы таких отечественных и зарубежных экономистов: Блейк Д., Бурмака М., Геец В., Джонк М., Жалило Я., Кастельс М., Кейнс Дж. М., Лукьяненко Д., Луцишин З., Макогон Ю., Маршалл А., Марковиц Г., Мозговой О., Норд Д., Нельсон Р., Орехова Т., Рубцов Б., Савельев Е., Томпсон П., Фридман М., Шелудько В. и др.

Цель исследования состоит в анализе определяющих факторов развития мирового фондового рынка в условиях глобальной неопределенности.

Степень развития мирового фондового рынка можно оценить по объемам торгов на нем, по уровню капитализации акций, уровню IPO и по количеству существующих индексов и принимающих участие в торгах на мировом фондовом рынке. Таким образом, для оценки состояния, тенденций развития рынка ценных бумаг используют следующие основные показатели:

1) капитализация рынка - это произведение курсовой стоимости ценных бумаг на их количество, находящееся в обращении.

2) оборот рынка - произведение курсовой стоимости ценных бумаг на количество ценных бумаг, по которым фактически совершены сделки.

3) индексы рынка - расчетные показатели, характеризующие изменение цен отобранных ценных бумаг.

Основная часть. Дадим оценку состояния рынка акций на конец 2011 года, сравнивая вышеуказанные показатели в динамике и по регионам мира.

Капитализация фондового рынка снизилась в 2011 г. на 13,6% и составила 47,4 трлн. долл., что ниже уровня 2009 г., когда данный показатель был на уровне 47,8 трлн. долл. Снижение почти полностью охватило мировой рынок акций, поскольку только 4 биржи закончили 2011 год с ростом капитализации [1]. При этом, как видно из таблицы 1, магнитуда снижения объемов капитализации варьируется незначительно в разрезе часовых поясов.

Таблица 1

Снижение объемов капитализации рынка акций в 2011 г. по часовым поясам [5]

Часовой пояс	Капитализация, млрд. долл. США		Прирост, %
	2011	2010	
Америка	19 789	22 173	-10.8%
Азиатско-Тихоокеанский регион	14 670	17 435	-15.9%
Европа, Африка и Ближний Восток	12 942	15 254	-15.2%
Всего	47 401	54 862	-13.6%

Снижение объемов капитализации бирж в Европе, Африке и на Ближнем Востоке, а также в Азиатско-Тихоокеанском регионе превышает 15%. Относительно лучшие результаты показала Америка – 10,8% снижения, что объясняется динамикой биржи NYSE Euronext (US), которая составляет почти 60% капитализации регионального фондового рынка и 25% мирового.

Если рассматривать капитализацию фондовых бирж индивидуально, то, как было сказано выше, только 4 торговые площадки нарастили в предыдущем году показатель капитализации: Ирландская, Индонезийская, Филиппинская и Мавританская фондовые биржи. При этом, значительный рост на Ирландской фондовой бирже – 79,6%, был обусловлен выпуском в обращение акций Национальной